

Vækst Velfærd Fornyelse

Regeringsgrundlaget
26. november 2001

VK Regeringen

Vækst, velfærd - fornyelse

Forord

Det danske samfund har brug for fornyelse.

Der er behov for at tænke nyt. Det forrige århundredes løsninger kan ikke løse alle fremtidens udfordringer. Mennesket skal sættes frem for systemer. Der skal være mod og evne til at forpligte sig til synlige og målbare resultater.

Velfærden skal sikres, styrkes og udbygges. Der skal skabes ny vækst og dynamik i samfundet til glæde for alle. Det skal kunne betale sig at arbejde. Der skal være mere overskud til de svageste. Der skal være plads til os alle.

Den nye VK-regering har tiltro til den enkelte dansker. Vi vil respektere den enkeltes frie valg, og vi vil sikre, at den enkelte dansker får større ret til at bestemme over sit eget liv – med ansvar over for fællesskabet og de svageste i vort samfund.

Regeringen vil give den enkelte dansker ret til at vælge mellem offentlige og private løsninger.

Regeringen vil styrke sygehusene, omsorgen for de ældre og hjælpen til de svageste.

Velfærdssamfundet er allerede i dag under voldsomt pres. Det kræver øget vækst i samfundet. Og det kræver, at alle der kan arbejde, også kommer i arbejde. Det er to helt afgørende udfordringer som en ny borgerlig-liberal regering vil løse ved at sikre bedre vilkår for erhvervslivet og en styrkelse af integrationen af indvandrere.

Danskerne betaler verdens højeste skatter. Regeringen indfører fra start et skattestop. Et skattestop, der varsler nye tider. Målet er at nedbringe skatten på arbejde. Regeringen vil arbejde på at finde pengene til det. Først skattestop – dernæst lavere skat på arbejde.

Danmark er et åbent og velstående samfund. Det skal vi vedblive at være. Men vi skal have modet til at turde udfordre traditionelle løsninger, strukturer og organiseringer. Vi lever i et nyt århundrede og et nyt årtusinde. Kun gennem udvikling, fornyelse og reformering kan vi styrke og fastholde det danske samfund på dets nuværende høje niveau.

VK-regeringen vil have modet og være garanten for, at fortidens løsninger ikke bliver morgendagens sovepude.

Derfor foretager regeringen også fra start en ny og gennemgribende indretning af ministerierne. Det sikrer at fornyelsen ikke bliver bremset af gamle systemer.

Og derfor fremlægger de to regeringspartier et omfattende grundlag for den nye regering.

Den nye regering vil invitere og engagere alle i arbejdet med at skabe vækst, velfærd og fornyelse til danske samfund.

Nye mål

Regeringen vil sætte nye mål for Danmarks udvikling i det 21. århundrede. Der skal gennemføres reformer, som giver videre rammer og mere frihed til udfoldelse af privat initiativ. Det er det enkelte menneskes foretagsomhed, som er og skal være drivkraften i samfundets udvikling. En bevarelse og udbygning af velfærdssamfundet kræver et solidt økonomisk grundlag, som forudsætter de bedst mulige rammer for privat virkelyst.

Den tiltagende internationalisering af økonomi, kultur og kommunikation stiller os over for nye udfordringer i de kommende år. Regeringen vil gennemføre økonomiske og sociale reformer, som ruste det danske samfund til at møde disse udfordringer. Der er behov for reformer, som forbedrer danske virksomheders konkurrenceevne, som udvikler mere fleksible strukturer og fremmer tilpasningsevnen i erhvervslivet, den offentlige sektor og på arbejdsmarkedet, som moderniserer og udbygger infrastruktur, som stimulerer privat initiativ og selvstændighedskultur, og som generelt belønner dem, der gør en ekstra indsats.

Regeringen vil gennemføre en IT-handlingsplan, som udvikler Danmark til et netværkssamfund, hvor familier, virksomheder og institutioner har adgang til Internettet. Det er afgørende, at alle har mulighed for og bliver fortrolige med anvendelse af informationsteknologien. Et væsentligt led i IT-handlingsplanen bliver derfor at udvide uddannelsesindsatsen, således at alle får mulighed for at lære brugen af den nye teknologi. Regeringen vil i den forbindelse fremlægge en handlingsplan, "IT for alle".

Forandring og udvikling skal gå hånd i hånd med tryghed og social sikkerhed. Regeringen vil sætte nye mål for

udviklingen af fremtidens velfærdssamfund.

Velfærdssamfundet skal hvile på det princip, at mennesker med stærke ressourcer hjælper de svage, der ikke er i stand til at klare sig selv. Regeringen vil forstærke indsatsen for at hjælpe de svageste i vort samfund gennem reformprogrammet, "Det fælles ansvar". Programmet indeholder dels en udvidelse af det offentlige indsats, dels en udvidet inddragelse af private hjælpeorganisationer i det sociale arbejde. Målet er, at de svageste får en bedre livskvalitet.

Det fælles ansvar for at løse en række velfærdsopgaver skal i fremtiden kombineres med en personlig frihed til at vælge mellem forskellige løsninger. Regeringen vil gennemføre et reformprogram, "Velfærd og valgfrihed", hvor borgerne får frihed til at vælge mellem forskellige offentlige og private løsninger på en række serviceområder.

Regeringen vil føre en aktiv miljøpolitik, som sikrer, at fremtidige generationer kan leve i et rent miljø. Danmark skal være blandt de bedste til at nedbringe forurening. De ambitiøse miljømål skal nås på den økonomisk mest effektive måde. Dansk miljøpolitik skal indgå i et realistisk internationalt samarbejde om at nedbringe forureningen dér, hvor vi får mest for indsatsen.

Med henblik på at forbedre effektiviteten i miljøindsatsen vil regeringen etablere et uafhængigt "Institut for Miljøvurdering". Instituttets opgave skal være at skabe overblik over den aktuelle og langsigtede miljøsituation, at vurdere effektiviteten af forskellige miljøinitiativer samt at formidle denne viden til offentligheden.

En udenrigspolitik med profil

Regeringen vil føre en aktiv og engageret dansk Europa-, sikkerheds- og udviklingspolitik. Danmark skal være med til at præge den omverden, som under alle omstændigheder vil præge os. Mange spørgsmål kan kun løses gennem en fælles indsats og et endnu stærkere internationalt samarbejde. Verden er blevet stadig mindre, og den stiller os bestandig over for nye udfordringer. De tragiske begivenheder den 11. september 2001 er blot det seneste og mest dramatiske udtryk for denne kendsgerning.

I Europa er vi fortsat i færd med at skabe det nye europæiske samarbejde, som omvæltningerne i slutningen af 1980'erne og 1990'erne muliggjorde. Målet er et helt og udelte Europa. Derfor står EU's og NATO's udvidelse så centralt i disse år. Danmark skal gå i spidsen og være med til at fremme denne proces. Det handler om sikkerhed og stabilitet. Det handler også om økonomisk velstand og velfærd. Ikke kun for landene i Central- og Østeuropa, men også for os selv.

Udvidelsen af EU og NATO finder sted i en verden, som på mange andre måder er i fortsat forandring. Danmarks forhold til USA er i den forbindelse af helt central betydning. Vi skal samtidig bidrage til, at Rusland kan finde sin retmæssige plads i denne nye orden, herunder i forholdet til NATO. Endelig skal Danmark fortsat gå i spidsen, når det gælder bistand til udvikling i andre dele af verden, og når det gælder fremme af menneskerettigheder og demokrati.

Europapolitik

I Europapolitikken står vi over for en række meget store udfordringer i de kommende år.

Den største opgave er det danske formandskab for EU i andet halvår af 2002. Igennem et halvt år skal Danmark stå i spidsen for EU. Vi skal drive samarbejdet fremad. Vi skal finde fælles løsninger på de spørgsmål, som skal løses. Og vi skal repræsentere EU over for omverdenen. Det er en opgave, som regeringen vil give allerhøjeste prioritet.

Centralt i det danske formandskab vil stå udvidelsen af EU. Danmark vil satse på at afslutte forhandlingerne med op til 10 nye medlemslande. Det er ikke nogen nem opgave. Der vil være behov for stor kompromisvilje fra såvel ansøgerlandene som EU-landene. Regeringen vil gøre sit

yderste for, at dette historiske projekt lykkes i København i december 2002.

Også på andre områder vil der være vigtige opgaver for det danske formandskab. Vi skal fortsætte den fælles indsats mod terror. Vi skal have taget hul på drøftelserne om reformer af EU's landbrugspolitik. Vi skal definere en ny fiskeripolitik. Vi skal videreudvikle det indre marked, ikke mindst på det finansielle område. Vi skal afslutte arbejdet med skattepakken. Vi skal styrke fødevarer sikkerheden og forbrugerpolitikken. Vi skal føje nye elementer til EU's miljøpolitik. Og vi skal fortsætte arbejdet med at reformere EU's institutioner.

Udadtil vil centrale begivenheder være Verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i Sydafrika og mødet med de asiatiske lande i København, hvor regeringen vil arbejde for et frugtbart samarbejde til gavn for begge parter og dermed fremme den verdensalliance, som blev skabt efter den 11. september 2001. Vi vil samtidig bidrage til at videreudvikle båndene til de forskellige andre lande og grupper af lande uden for EU. Den transatlantiske forbindelse indtager en særlig position. Inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik vil vi arbejde for størst mulig enhed i EU's optræden i forhold til omverdenen, herunder Mellemøsten og Balkan.

Regeringen ser frem til samarbejdet med Europa-Parlamentet, med Kommissionen og med de andre medlemslande om disse opgaver. Regeringen vil, som det er normal praksis, fremlægge sit program ved formandskabets begyndelse.

Også debatten om Europas fremtid og den kommende regeringskonference i 2004 vil være en central opgave i de kommende år. Debatten afspejler en dobbelt udfordring: at sikre EU de instrumenter, som er nødvendige for at løse de fælles opgaver, og at sikre videreudvikling af EU's grundlag og institutioner i en retning, som svarer bedre til borgernes ønsker.

Regeringen ønsker et stærkere, men slankere EU. EU skal blive bedre og mere effektiv til at løse de opgaver, som virkelig er grænseoverskridende. Det gælder fx inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, flygtningepolitik og bekæmpelse af international kriminalitet, internationale økonomiske spørgsmål, det indre marked og miljø. Men

EU skal også blive bedre til at overlade de spørgsmål til medlemslandene, som bedst løses dér. EU skal kun detailregulere, hvor det er absolut nødvendigt. Derfor er der brug for større klarhed om kompetencedelingen i EU. Udarbejdelsen af et kompetencekatalog kan være ét af flere midler til at sikre dette mål.

Regeringen ønsker også på anden måde at skabe større klarhed om EU's grundlag. EU skal hvile på de værdier og grundlæggende rettigheder, som EU-landene har til fælles. EU's traktatgrundlag bør forenkles og organiseres bedre, så det bliver nemmere at gennemskue og forstå. Samtidig skal der være størst mulig åbenhed om EU's arbejde – ikke mindst på det lovgivende område.

Regeringen ønsker endelig at styrke demokratiet i EU. Europa-Parlamentet indtager her en central rolle. Vi bør også undersøge mulighederne for en bedre inddragelse af de nationale parlamenter, fx i relation til overholdelse af nærhedsprincippet. Regeringen ser samtidig gerne en større anvendelse af flertalsafgørelser i Rådet. Kommissionen skal bevare initiativretten. Fællesskabsmetoden skal fastholdes.

Regeringen er meget opmærksom på, at udviklingen på de områder, der er omfattet af forbeholdene, udvikler sig hastigt i disse år. Regeringen vil følge udviklingen på disse områder nøje. Regeringen finder, at forbeholdene er i strid med Danmarks interesser. Regeringen anser det samtidig for helt afgørende, at dansk EU-politik på disse områder hviler på det nødvendige folkelige fundament. Ophævelse af forbeholdene kan kun ske ved ny folkeafstemning.

Sikkerhedspolitik

Danmarks sikkerhedspolitik er forankret i vort medlemskab af NATO og EU. Regeringen vil aktivt tage del i arbejdet i begge organisationer og vil prioritere en udbygning af samarbejdet mellem dem. Regeringen lægger vægt på, at FN og især Sikkerhedsrådet spiller en central rolle i løsningen af de konflikter, verden står overfor. Det er derfor vigtigt, at reformprocessen i FN og FN's rolle i kampen mod terrorisme både fastholdes og styrkes.

NATO er det centrale forum for solidarisk og forpligtende sikkerhedspolitisk samarbejde mellem hele Europa og USA – og dermed for fred og sikkerhed i vor del af verden. Regeringen vil arbejde for, at NATO viderefører den sikkerhedspolitiske integration i Europa. Dette skal dels ske med en ambitiøs udvidelsesbeslutning på NATO-topmødet i Prag i november 2002, der bl.a. indbyder de tre baltiske lande til optagelse i NATO, dels gennem opbygning af et

reelt sikkerhedspolitisk partnerskab mellem NATO og Rusland. Regeringen vil således prioritere en fortsat udbygning af et gensidigt forpligtende samarbejde med landene omkring Østersøen både på det bilaterale plan og inden for de europæiske og transatlantiske samarbejdsstrukturer.

De transatlantiske bånd baseret på værdifællesskab og fælles interesser mellem Europa og USA skal plejes og udbygges. En styrkelse af samarbejdet mellem NATO og EU vil efter regeringens opfattelse medvirke til at sikre fortsat amerikansk sikkerhedspolitisk engagement i Europa. Der kan som led heri blive tale om en øget og naturlig arbejdsdeling mellem NATO og EU inden for krisestyring. Nationale særinteresser i EU eller NATO må ikke sætte en stopper for denne proces. En sådan udvikling vil gøre det svært for Danmark at yde sit fulde bidrag til europæisk krisestyring.

Regeringen vil lægge vægt på væsentlige danske bidrag til international krisestyring og fredsbevarende operationer såsom NATO's indsats på Balkan og operationer inden for rammerne af FN eller OSCE. Danmark må være sit ansvar bevidst og sikre en høj dansk profil på disse områder.

I kampen mod international terrorisme vil Danmark vise fuld solidaritet og villighed til at yde sit bidrag, herunder på det militære område. Tæt forbundet hermed er en styrket indsats mod spredning af masseødelæggelsesvåben.

Regeringen støtter forhandlingerne mellem USA og Rusland om en ny aftalt ramme for international fred og strategisk stabilitet, som vil indebære en væsentlig nedrustning med hensyn til antallet af atomvåben. Regeringen ser de amerikanske planer om et missilforsvar og en evt. anvendelse af radaren i Thule i denne sammenhæng. I dette spørgsmål vil regeringen løbende inddrage de grønlandske hjemmestyremyndigheder.

Udviklingspolitik

Over de næste 25 år øges verdens befolkning med 2 milliarder mennesker, og denne vækst vil langt overvejende ske i udviklingslandene. At løfte en sådan udfordring samtidig med at det inden 2015 skal lykkes at halvere den andel af verdens befolkning, som lever i yderste fattigdom – således som de internationale udviklingsmål blev fastlagt på FN's Millenium-topmødet sidste år – vil kræve en meget stor indsats fra alle verdens lande.

Udviklingslandene vil hver især skulle udvikle strategier, der satser på at bekæmpe fattigdom gennem bæredygtig økonomisk vækst samtidig med, at de frigør det store